

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

20 Şubat 1994 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan Mehmet Mehdi AKDENİZ de zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Kayıp Mehmet Mehdi Akdeniz'in annesi Mevlüde Akdeniz'in anlatım ve beyanlarına göre; 20. Şubat 1994 tarihinde saat 14.30 sıralarında Kulp İlçe Jandarma Komutanlığı'na bağlı askerler tarafından, Akdeniz ailesinin ikamet ettiği Diyarbakır ili Kulp ilçesi Karaorman Köyüne tahminen 200 civarında asker tarafından baskın düzenlenir. Askerlerin bir kısmı köyün çevresinde beklerken, diğer bir kısmı da köyün içerisinde girer. Askerler köylülerden yiyecek ister. Köy yakma ve boşaltma olaylarının yoğun yaşandığı yıllar olması nedeniyle, köylüler korktukları için askerlerin isteklerine uymak zorunda kalır. Bu nedenle askerlerin istekleri yerine getirilir. Baskın esnasında hanelerde bulunan insanlar, askerler tarafından dışarıya çıkmaya zorlanır. 22 yaşındaki Mehmet Mehdi Akdeniz de köye bağlı Gerger (Sesveren) mezrası camisinde bulunduğu sırada alınıp köye getirilir. Askerler, kadın, çocuk, yaşlı ayrımı yapılmaksızın tüm köylüleri köy meydanında toplar. Evler askerlerce ateşe verilir. Bir asker, elindeki kâğıttan 6 kişinin ismini okur. İsimleri okunan 18 yaşındaki İrfan Akdeniz, 22 yaşındaki Mehmet Mehdi Akdeniz, 22 yaşındaki Ziya Çiçek, 35 yaşındaki Faik Akdeniz, 35 yaşındaki Mehmet Şirin Allahverdi, 40 yaşındaki Halit Akdeniz tüm köylülerin gözlerinin önünde askerler tarafından şiddete maruz kalır. Daha sonra köydeki evlerinden birisinin arkasına götürülerek kalabalıktan uzaklaştırılırlar. Köy baskınından iki saat sonra askerler 6 kişiye de yanlarına alarak bir buçuk kilometre mesafede olan komşu bir mezra da bulunan araçlara binerek Kulp ilçesine gider. Gözaltına alınan 6 kişiden Halit, İrfan, Mehmet Şirin ve Ziya 18 gün sonra serbest bırakılır. Gözaltında bulundukları sırada aileleri başka köylere göç ettikleri için, serbest bırakılan 4 kişi ailelerinin göç ettikleri köylere gider. Ancak Ziya Çiçek, serbest bırakıldığında askere gönderilir. Gözaltına çıkan kişiler, 5 gün boyunca Mehmet Mehdi Akdeniz ile Kulp İlçe Jandarma Komutanlığı'nda birlikte tutulduklarını ve kendilerine yoğun bir şekilde işkence ve kötü muamelede bulunduğunu anlatırlar ve 5 gün sonra Silvan İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürülen Mehmet Mehdi Akdeniz'i bir daha görmediklerini belirtirler. 6 Kişiden Faik Akdeniz ise tutuklanarak Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevine götürülür. Tanık beyanına göre; Silvan İlçe Jandarma Komutanlığı'nda tutulan Mehmet Mehdi Akdeniz, bir hafta tutulduktan sonra Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı'na götürülür. Yine tanık beyanına göre; Mehmet Mehdi Akdeniz Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı'nda gözaltında kaybedilen Kuddusi Adıgüzel ve Mirza Ateş ile görülür. Bu tarihten sonra Mehmet Mehdi Akdeniz hakkında bir daha haber alınamaz. Ailesi, Diyarbakır Devlet Güvenlik

Mahkemesi'ne çeşitli zamanlarda başvurularda bulunur. Verilen dilekçelere genellikle yazılı yanıt verilmez. Ancak 11 Mayıs 1994 tarihinde dilekçelerinden birine verilen yazılı yanıtta "Gözetim kayıtlarımızın tetkikinde ismine rastlanılmamıştır" denir. Onlarca insanın gözü önünde gözaltına alınmasına rağmen gözaltına alındığı reddedilir. Akdeniz ailesinin bundan sonraki tüm başvuruları sonuçsuz kalır. İç hukukta bir sonuca varamayan Akdeniz ailesi AİHM'e başvurur ve ihlal kararı alır."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, failerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?